

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az egyház joga.

Arad, szeptember 18.

Vassary Kolos hercegprimás a katolikus papság élén elmondotta tegnap a király előtt amaz üdvözlő beszédét, mely még megszületése előtt valóságos Erisz almája volt az ecclesia militans különböző fegyvernemeihez tartozó ultramontán harcosoknak. Az engesztelhetetlen gyűlöletnek, a törvény iránti engedelmesség határozott megtagadásának, a hajthatatlan dogmatikus álláspont rideg proklamálásának ünnepélyes megnyilatkozását várta, sürgette, fenyegetőzésekkel követelte az ultramontán felforgató párt a tiszteletre méltó agg egyházfejedelemtől, ki maga is a hazai történet emlíni lett nagygyá s egyszerű szerzetesből kimagasló alakjává egyházának.

Az egész ország feszült figyelemmel csüggött a magyar katolikus egyház fejének ajkain, melyek békét vagy háborút voltak hirdetőndők, befejezését egy áldatlan küzdelemnek, vagy harci riadóját egy újabb még áldatlanabb hadjáratnak, mely a törvények korlátain áttörve a forradalom égő szövetekét dobta volna az amugy is robbanékony magyar társadalomba, s hosszú időre megakasztotta volna a magyar nemzettest egybeforrását.

Es a jeles egyházférő a reá hatott annyi féle befolyások ellenében a valódi bölcsességgel párosult férfiúi erélynek oly egyszerű és mégis kevesek által ismert és vállalt vértetével háritotta el magáról a nehéz helyzet veszélyeit, hogy bámulatra indította tisztelőit és végkép megalázta mérgezett nyilakkal lövöldöző ellensé-

geit . . . Egyszerűen hű maradt királyához, hazájához és egyházához; az ő tiszteletre méltó egyéniségében e három fogalom harmónikus egybefolyt, s a beszédje közben kihangzott disszonanciákat feloldották a békés végakkordok.

„Jogot, egyházunknak hitcikkelyéből folyó egyik jogát védtük mi is, és ha e jognak elveszthetése nagy aggodalommal tölti is el szívünket, de ez nem ingathatja meg alattvalói legmélyebb hódolatunkat, nem törheti meg hűségünket.” Így szólott Vassary Kolos hercegprimás, mint egyházának hű fia és fejedelmének épen olyan hű alattvalója.

Az ő meggyőződése az, hogy a nagy küzdelemben, mely a lelkiismeret felszabadítása érdekében folyt, az egyházának egyik joga forgott kockán. Ki ne tisztelné ezen meggyőződését a magyar egyház jogainak leghivatottabb, fölcent védőtől; hiszen e meggyőződése nélkül a küzdelem, melyet folytatott, elvesztené erkölcsi jogosultságát és a parancssóra harcoló zsoldos szerepére alacsonyítaná le a tiszteletre méltó lobogónak hordozóját.

De a meggyőződés, mely legitimálja a primás által vezérelt egyházi ellenhatást, ép oly jogosult a nemzeti közszellem részéről is, mely viszont a magyar állam számára követeli az azt megillető, sehol soha kétségbe nem vont és más haladotabb államoknál immár régen érvényesült jogokat. Az állam meghagyja az egyháznak azon jogát, hogy hívőinek frigyét megáldja és azok abban vallásuk tételei szerint éljenek, de megköveteli magának viszont azt az ő jogát, hogy alattvalóinak családi viszonyait, melyeken a társadalmá-

nak egysége és erkölcsi s anyagi prosperálása nyugszik mindenkire nézve — tartozzék egyébként bármely valláshoz — egységesen szabályozza. Az egyháznak megmarad azon joga, hogy hivei továbbra is az ő tanításait követve zavartalanul éljenek vallásuk tételei szerint, de az állam is teljes joggal vindikálhatja magának azon jussát, hogy kötelességszerűleg biztosíthassa polgárainak a szabadságot, mely szerint ugy imádhassák azok istenüket, a mint azt lelkiismeretük sugallata szerint legjobbnak, földi s tulvilági üdvök érdekében legcélravezetőbbnek tudják.

Ime a kétféle jog, melyek közelebről tekintve elvileg sem zárják ki egymást, a gyakorlatban pedig, miként más államok évszázados intézményi bizonyítják, nagyon is békésen megférnek egymás mellett, sőt egymást szépen ki is egészítik. Hajoljon meg tehát Magyarországon is a katolikus egyház az államok azon természetes joga előtt, melyet más nemzeteknél respektál a magáé mellett, s cserébe nyeregni azt, hogy viszont a magyar állam is nemcsak tisztelni fogja az egyház valódi jogait, hanem meg is fogja védelmezni azokat, s ha ez egyszer nálunk is így lesz, be fog következni a békés együttélés azon áldásos ideje, melyet épen Magyarország hercegprimása hirdetett legelsőbbet és legékesebb szó-lással.

BELFÖLD.

A királyi cserle.

Altalánoson feltűnt, hogy a király ugy az osztrák, mint a magyar delegátusok előtt legkisebb említést sem tett a belügyi politi-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Huzódnak a fecskék.

— Irta: Kisteleki Ede. —

Összeverődött már a fecskeraj a torony körül. Mélán borongó őszi ég arnya alatt felébredt a sejtő vágy, a kibontakozó óhaj, aranynapos, szindus tájéka felé a délnek a vándor madárban.

S kering bucsuzva a fecsegő madárka a megszokott vidéke felett. Alattia az akaozerdő megsuhan, amint nyilalva szárnyal el felette, mintha a fonnyadásnak induló lombmoraiban benne volna a válás édesen fájó szava: Isten veled fecske madárkám, Isten veled! én is készülök lehullani.

Tehát a válás . . .

A hervadó lombot lefujja a szél, elhordja szárnyán, elszítja a messze semmiségbe, — s az a lomb elveszett, egy másik lombnemzedék tér vissza a fára.

Beköszönt a válás . . .

A fecskeraj még egyszer körülsuhog a torony körül, még egyszer átkering a fakuló réteken, megmártja villanva tovább szárnyát a tó zajtalan, lomha vizében s aztán felemelkedik az árnyban ködlő magasságba s neki vág a messze más hazának.

Es visszatér azután még egyszer onnan, vissza szülőföldjére. S elmegy onnan a másik őszrel újra. Tart a költözés ide és tova néhány órára, — s aztán nincs többé amonnan visszatérés, hol hullámozó tenger mélységbe vesző vizekkel áll őrt két világrész között.

A fecske-nemzedéket másik fecskemenzedék váltja fel.

Igy tart tovább a válás . . .

Allj meg, nézz a költöző vándor fecskék után. Boritad el fátyollal szivedben a kalmár érzés hétköznapiasságát, s engedd melázó lelkednek a természettel rokonszenvező szavát hallatni.

Szólítsd meg a vén fecskepárok mellett haiadó ifju gyermekfecskéket, az ujszülött fecskeméret, mely ezen a nyáron kelt csak ki fészkeből s még soha nem volt által a tengeren. Nem látott mást, csak szülőföldje környékét, a lombot, a mely betakarta, csiosergő fecske-aztlót, mely röpdösve hordta élelmét, mig fészkeből tova szállani nem tudott.

Beszélj az ujszülött fecskékkel.

Mit éreznek azok a kényszer nyomása alatt, mely őket elutasítja e vidékről messze messze nagy uton által, veszélyek ösvényein keresztül. Küzdve fáradsággal, viharral, közbeeső aszályos vidékek falat megtagadó mostohaaságával . . . A vén fecskék, azok már jártak túl a tengeren.

De az ujszülött fecskéket sajnálom, megre-

meg asivom, midőn a nyár naptákiáinak kihunyásával kiütetve látom őket az eresz alól, hol sárbölcsőjüket üresen hagyni kénytelenek.

Egy folytonos válás, egy véget nem érő költözés az élet . . .

Fogy az élet, s csak az emlékek szaporodnak, s mig az emlékek is annyira szaporodnak, hogy egészen elfedik az életet s megkezdődik a reflex élet, a nyugati égről visszaszálló sugárzás, mely a keleti égbolton még egyszer biborba vonja a felhőket rövid percekre.

De a sugárzás hirtelen visszahúzódik. S már csak a hanyatló nap körüli égtájék lángol pirban. Majd az is kihül, szétterjed a vidéken az éjszakát megelőző zöldesbe játszó lehellet-szerű sárga fény, az éj istennője kezének végig-hullámozása a dermedő vonásokon.

Aztán éjszaka lesz. Asszonyom, azután éjszaka lesz, a mely után másnak kel fel a nap, nem nekünk.

Hervassza ide bágyadt fejét vállamra, hadd csókolom le homlokáról az árnyat, melyet oda lehellett az én borongó megemlékezésem a válásról.

De válni lám! utóvégre kell az embernek mindentől mi az ég alatt, a föld színén van.

káról s legfőképp csak az illető delegátusoknak hogylétéről, nyári időszerűséről és a delegáció teendőiről beszélt. Az osztrák delegációnál a lengyelekkel lengyelül, a csehekkel cseh nyelven, az olaszokkal olaszul beszélt, de a magyar delegációban csak a régiebb ismerőseivel (főleg a főrendiház arisztokrata tagjaival) beszélt németül, a többit — horvátokat szászokat is — magyar nyelven szólította meg. **B r a n k o v i c s** szerb patriárkát — mint már irtuk — magyar nyelven szólította meg és mindvégig magyarul beszélt vele.

Bámulatos az az óriási emlékező tehetség melylyel a király bir, s a mindenről való értesülés. Nincs a legkisebb hír az országban, melyet ne tudna. Így midőn **U r á n y i** Imre képviselőt, mint új tagot, **W e k e r l e** kormányelnök bemutatva s midőn tőle megtudta, hogy **Mármaros** megyéből való, — azonnal a mármaros megyei viszonyokról beszélt vele. Kérdésközdött, hogy lehet-e félni a kolera terjedésétől, mire **U r á n y i** megjegyezte, hogy igen sok ügyes orvos van a vidéken. — Majd a megye speciális érdekeiről beszélt **U r á n y i**val.

Végül még egyet. Egyik-másik ellenzéki lap azt fogja rá ő Felségére, hogy a delegációk fogadtatásakor kedvetlen volt. — Hát elvégre, hogy fáradt lett volna, ez korántsem lenne csoda, hiszen ő Felsége egész éjjel utazott és hajnalban érkezett meg Budapestre, itt azonnal dolgozó szobájába vonult, majd misére ment és mise után fogadta **W e k e r l e**t, később gróf **P a a r t** stb. De, hogy kedvetlen lett volna, ebből egy szó sem igaz, hogy anekdottákat nem mesélgetett el a delegátusoknak, az igaz, de épen a magyar delegátusokkal szokatlanul hosszasan beszélgetett, minthogy a magyarok ceroleje jóval tovább is tartott, mint az osztrákoké.

A zsidók küldöttsége Balassa-Gyarmaton.

A zsidók, ha ő Felsége előtt akarták bemutatni hódolatukat, eddigelé sohasem az egyes egyházak deputációi sorában bocsátattak a király elé, hanem a megyék és városok után, a többi kisebb jelentőségű küldöttségekkel egy sorban. Nagy volt e miatt a panasz a hazai zsidóság közt. Csak mult évben is így történt **Közegen**, ami aztán interpelláció tárgyát is képezte. A receptzióról szóló törvényjavaslatot a képviselőház immáron elfogadta, s bár az még most kerül folytatólag alkotmányos tárgyalás alá, tehát még nem törvény: — kormányunk mégis igen helyesen annak szellemében járt el, mikor keresztül vitte — és ez a legelső eset, hogy

Balassa-Gyarmaton a zsidók deputációja illetékes helyén, a többi felekezetek deputációjának sorrendjében fogadtatott ő Felsége által.

Szilágyi Dezső Pozsonyban.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter — mint Pozsonyból sürgönyzik — véglegesen abban álladott meg pártjával, hogy október hetedikén meg Pozsonyba beszámolót tartani.

Királyi válaszok.

— A balassa-gyarmati fogadtatáshoz. —

Ő Felsége a király — mint már táviratban hoztuk — szeptember 17-én Balassa-Gyarmatra érkezett s a hódoló küldöttségek tisztelegése alkalmával mondott üdvözlő beszédekre következőleg válaszolt:

Nógrád vármegye küldöttségének a vármegye határán:

Hódolatuk és hű ragaszkodásunknak a főispán ur által oly melegen tolmácsolt kifejezése élénk visszhangra talált a szivemben.

Örömmel lépem át **Nógrád vármegye** határát, hogy néhány napot ezen vármegye székhelyén önök körében töltsék. S e szivélyes fogadtatás után már most meg vagyok győződve, hogy a **Nógrád vármegye** hű lakosai közt töltött napokra kellemesen fogok visszaemlékezni.

Balassa-Gyarmat nagyközség küldöttségének, a város határán:

Már midőn **Nógrád vármegye** határát átléptem, kijelentettem, hogy örömmel jövök annak székhelyére.

Örömmel fokozza ezen szivélyes fogadtatás, melyért önnek s a város lakosságának ezennel őszinte köszönetet mondok.

Római káth. klérusnak, illetve a hercegprimásnak üdvözlő beszédére mondott királyi választ tegnap táviratban egész terjedelmében közöltük.

Budai görk. el. szerb egyház megye küldöttségének:

Igen szívesen fogadom a budai görögkeleti szerb egyház megye papságának hívei nevében is kifejezett hódoló üdvözlését és ismert hű ragaszkodása újabb biztosítását. — Adja az ég, hogy gazdag siker kísérje lelkipásztori és hazafias működésüket s legyenek meggyőződve mindenkor kegyelmemről.

A helvét hitvallásu evangélikusok küldöttségének;

A Nógrád vármegye területén levő evangélikus református egyházközségek hodo-

latát különös meglelégedéssel és köszönettel fogadom s szívesen biztosítom a magyar honi evangélikus református egyházat ez alkalommal is további kegyelmemről és oltalmamról.

Az ágostai hitvallásu evangélikusok küldöttségének:

Különös meglelégedéssel fogadom a **Nógrád vármegyei ágostai hitvallásu evangélikus** esperesség hűségének és hódolatának kifejezését.

Legyenek meggyőződve további kegyelmemről, valamint arról is, hogy vallásukat és egyházi intézményeiket mindenkor örömmel oltalmamba veendem.

Az izraelita hitközség küldöttségének:

A Nógrád vármegyei izraelita hitközségek hódolatát és tántoríthatatlan hűségének biztosítását köszönettel fogadom. Népeim irányában a valláskülömbőség nem képez választ szivemben, királyi kegyelmemre és oltalmamra tehát önök is mindenkor számíthatnak.

A vármegyei és városi törvényhatóságok küldöttségének:

Ezen vidék szellemi és anyagi fejlődését mindenkor éber figyelemmel kísértem s legyenek meggyőződve, hogy e részbeni törekvéseiket ezentúl is nyomatékosan támogatni fogom. Élénk örömmel szolgál, hogy oly számosan jelentek meg üdvözlésemre s kérem önöket, vigyék meg az önök által képviselt törvényhatóságok összes lakosságának szivélyes üdvözlőmet.

A balassa-gyarmati ügyvédi kamara küldöttségének:

A balassa-gyarmati ügyvédi kamara hódolatának és hűségének nyilvánítását kedvesen veszem.

Ismerve nemes hivatásuk nehézségeit, teljes készséggel biztosítom önöket királyi oltalmamról.

A beszterce-bányai kereskedelmi és iparkamara küldöttségének:

Köszönetet mondok önöknek itteni megjelenésükért és hű ragaszkodásuk kifejezéséért.

Az országnak főleg a kereskedelem és ipar terén valóban oly örvendetes haladása a hazai kereskedelmi- és iparkamarák buzgó és céltudatos tevékenységének is lévén köszönhető, szivemből kívánom, hogy fáradtságos munkájukat ezentúl is gazdag siker koronázza.

KÜLFÖLD.

Japán győzelme.

— A china-japáni harcztéről. —

A chinai csapatoknak oszfos veresége **Koreában**, mely a legutóbbi hírek után előre látható volt, végre bekövetkezett. A folyton előre nyomuló japáni haderő teljesen visszaszorította a 20,000 főből álló chinai hadsereget **Pjong-Yangba**, főhadiszállására, aztán a tábornostrom alá vette és a csata hevében teljesen megkerülve a chinaiak hadállását, teljes győzelmet aratott. A jól fegyverezett és a modern harczászat elvei szerint és eszközeivel ütőző japáni seregek csak 30 halottjába és 270 sebesültjébe került ez a győzelem, míg a chinaiaknak 2300 halottja maradt a csataterén, a többiek még csak elfutni sem voltak képesek, hanem egypárezer embert kivéve az egész sereg részben foglyul esett, részben megsebesült.

A chinaiak leveretése félórával a központított támadás megkezdése után teljes volt. A chinai erődítmények a japánok kezébe kerültek és abból a 20,000 emberből kik a **pjong yangi** pozíciót elfoglalva tartották, csak nagyon kevesen menekülhettek a győzelemes japánok elől. Nagymennyiségű élelmiszer, fegyverek és municzió lett a japánok hadizsákmányává. A chinaiak veresége

S jó, ha a sziv megszokja a részleges válást.

Kegyed bólint fejével, s mélységes sötét tüzi szemén a könyvek fátyola huzódik által.

Hadd nedvesítem meg ajkamat a könyvekkel, melyeket hosszú, virágsziromszerű pilláiról lecsókolok.

E könyvek, miket ajkaimmal felsókolok, égő szomjúságtól, szélről, vihartól kiverepesezett ajkaimat mint balzsam cseppek érintik.

Sokáig sorvasztott ifjuságom lángszomja attól s az élet küzdelmes viharaitól cserepezett ki ajkam.

Azok az évek hagyták hátra lelkemen a mélabu édes árnyát, s azért szeretem az elszomorodott, könnyes arcodat, mert tudom, hogy az elérékenyedésben lennie kell mindig érzésnek.

S én csak az érzőkkel tudok együtt érezni. Szégyen maradt ez a pohár üresen kezemben ifjuságomból, melylyel koldulva jártam az emberek között, de az együttérzés istenitalát sehhol sem döntötték abba.

Mert osupa vig emberek között jártam.

De hol is járhatna az ember a huszas évekkel, ha nem vig emberek között?!

Most már tudom, hogy a szomorúság nagy kincse a léleknek, most már találkozom sokszor szomorú emberekkel.

Vagy csak az a szomorúság visszavetődő árnya az én szomorúságomnak.

Ime asszonyom! kegyed is oly derült volt még az imént, mielőtt a huzódó fecskékről, a melán borongó égről, az ifju fecsképarok bánatáról kezdettem beszélni.

S aztán a válaszárol, a melyre úgy elérzékenyedett.

Lecsókoltam már pilláiról a könnyecskéket, hadd simítom el homlokáról eredőkké verődni akaró lágy hullámokat.

Derengjen megint arca, ragyogjon abban a márványszerű, önmagából kisugárzó fényben homloka mint előbb.

Hadd győzze le az én ernyed, álmos, megadó hangulatomat ez az életkeltő kedvlobogás, mely gyakran kacajjára, bohókás nevetéssé válik forró ajkain.

S így néztük a huzódó fecskéket, a való lombot.

Igy mi kik nem válunk soha... Asszonyom, én is átfogom a kegyed vállait s fejem lehajtom.

Mit szólana ahhoz, ha az én szemeim is könnyel telnének meg.

Pedig egyszer már megteltek könnyekkel. Emlékszik?...

Mikor kegyed mondotta azt, hogy nem válunk soha, lépteink egymás mellett haladnak a sirig.

16.000 ember, de ezek közül csak 2300 halott, a többi megsebesült vagy foglyul esett. A foglyok között vannak magas rangú tiszt, így a mandsuriseregvezőre is, aki nagyon vitézül harcolt és csak mintán megsebesült, adta meg magát. A futásnak eredt chinaikat, kik eldobták fegyvereiket, a japánok üldözőbe vették és az üldözöttek legnagyobb részét kénytelenek voltak magukat megadni.

E csatavesztés következtében Korea mindaddig, míg új chinai haderő nem érkezik oda, teljesen a japánok kezében marad.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 769.1 milliméter, délután 2 órakor 768.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 9.6, délután 2 órakor C° + 16.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 6. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután derült. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradmegye költségvetése.

— A jövő évi budget. —

Szathmáry Gyula alispán a következő értesítést küldötte meg tegnap valamennyi törvényhatósági bizottsági tag, járási főszolgabíró és községi előjárásának:

Aradvármegye jövő 1895. évi házipénztári költségvetési előirányzata az állandó választmány f. é. szeptember hó 13-án tartott ülésében szabályszerűen összeállítván, megállapítás végett a törvényhatóság őszi rendes közgyűlésére bemutatni, ezt megelőzőleg pedig az 1883. XV. t. cz. 4. §-a és az 1886. XXI. t. cz. 17. §-a értelmében az állandó választmány határozati javaslatával együtt f. szeptember hó 20-ikától október 4-ikéig, a vármegye levéltárában közzemlére kitétetni rendeltetett. — Egyes adózók a költségvetésre észrevételeket tehetnek, s azokat az őszi rendes közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az állandó választmánynak beadhatják.

Az 1895. évi költségvetési előirányzat eredménye, az 1894. évi költségvetéssel szemben, rovatonként összesítve következőleg tünnettetik ki:

A) Szükséglet:

I. Tisztviselő, segéd és kezelő személyzet fizetése és lakpénze 1894. évre megállapított összeg 84,170 frt, 1895. évre javaslatba hozott 85,370 frt.

II. Szolgaszemélyzet bére és lakpénze 1894. évre megállapított összeg 7,205 frt, 1895. évre javaslatba hozott 7,205 frt.

III. Szolgaszemélyzet ruházata 1894. évre megállapított összeg 1,610 frt 90 kr, 1895. évre javaslatba hozott 1,673 frt.

IV. Hivatalos helyiségek bére 1894. évre megállapított összeg 100 frt, 1895. évre javaslatba hozott 100 frt.

V. Irodai szükségletek 1894. évre megállapított összeg 5,768 frt 56 kr, 1895. évre javaslatba hozott 5,768 frt 56 kr.

VI. Napidíjak és utiköltségek 1894. évre megállapított összeg 6,700 frt, 1895. évre javaslatba hozott 6,700 frt.

VII. Épületek fentartása 1894. évre megállapított összeg 1,530 frt, 1895. évre javaslatba hozott 1,530 frt.

VIII. Egyéb rendszeresített kiadások 1894. évre megállapított összeg 775 frt, 1895. évre javaslatba hozott 775 frt.

IX. Előre nem látható kiadások 1894. évre megállapított összeg 665 frt 84 kr.

A) Összesen: 1894. évre megállapított összeg 108,525 frt 30 kr, 1895. évre javaslatba hozott 109,121 frt 56 kr.

B) Fedezet.

I. Állami javadalmasítás 1894. évre megállapított összeg 100,900 frt, 1895. évre javaslatba hozott 100,900 frt.

II. Cselekvő kamatok 1894. évre megállapított összeg 2108 frt 30 kr. 1895. évre javaslatba hozott 2125 frt 30 kr.

III. Ingatlanok jövedelme 1894. évre megállapított összeg 207 frt, 1895. évre javaslatba hozott 207 frt.

IV. Alapok járuléka 1894. évre megállapított összeg 5300 frt, 1895. évre javaslatba hozott 5300 frt.

V. Különféle bevételek 1894. évre megállapított összeg 10 frt, 1895. évre javaslatba hozott 10 frt.

VI. Térítmények 1895. évre javaslatba hozott 479 frt 26 kr.

B) Összesen: 1894. évre megállapított összeg 108,525 frt 30 kr. 1895. évre javaslatba hozott 109,121 frt 56 kr.

Jegyzet: A szükséglet I-ső rovatában egy új aljegyzői állás szervezése vételettel előirányzásba.

Egyebekben a vármegye közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai, az előző évi költségvetés tételei szerint vannak felvéve, s a szükséglet és fedezet között, teljes egyensúly mutatkozik.

Ellenben a felmerült költségvetésünk keretében fedezetre nem talált rendkívüli szükségletekre, és pedig:

a) az 1896-iki ezredéves kiállítás aradi kerületi bizottságának megkeresése folytán a kiállítási költség-alap czéljaira megszavaztatni javaslatba hozott 5000 forint; továbbá

b) az ugyanezen ezredéves kiállítás alkalmából a nemzet történelmi múltjának s illetőleg annak keretében valamely helyi vonatkozású, de történelmi nevezetességű esemény vagy helynek festmény útján való megörökítésére felajánlatni javasolt 2000 frt; s végre

c) a törvényhatósági távbeszélőhálózat létesítésére szükségelt 35,000 frt fedezhetése végett, két évre megosztva, évi 2%-nyi törvényhatósági pótdadó kivetése hozott javaslatba.

Arad, 1894. évi szeptember hó 13-án.

SZATHMÁRY GYULA, SCHWÉGER LAJOS,
alispán. főszolgabíró.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 19. —

Derült. — Száraz. — Enyhe.

A millennium és Arad.

— A kerületi szervezet megalkotása. —

Arad, szeptember 18.

Az ezredéves országos kiállítás aradi kerületi bizottsága kedden délelőtt tizenegy órakor ülést tartott Fábrián László főispán elnöklete alatt. Az ülés szépen volt látogatva, jóllehet napirendjét csak a kiállítás érdekében indítandó akció bevezetése: a különböző helyi bizottságok szervezése képezte.

A kerületi bizottság tagjai közül jelen voltak Barkassy Kálmán, Bauer Gyula, Barth Lajos, Bing Vilmos, Boros Béni Bohus László, Bohus István, Dobiáschi József, Domány József, Deutsch Gyula, Grünvald Ferencz, Hendl Odön, Konopi Kálmán, Magyar Ferencz, Molnár Lajos, Nachtnébel Odön, Neumann Adolf, Nikolits Péter, Rámer Lajos, Reinhardt Fülöp, Rosmanith Albert, Szathmáry Gyula alispán, Salacz Gyula polgármester, Szontagh Gyula, Török Béla, Varga József, Végh Aurél, Vizer Péter, Virágh Lajos, Walder Gyula, Weiss Sándor, Zikó János. Előadó dr. Marschall Lajos, jegyző Edvi Illés László volt.

A főispán elnök megnyitván az ülést, bejelentette az időközben általa tett intézkedéseket, jelentve, hogy Edvi Illés László kamarai m. titkár a bizottság jegyzőjévé és társelőadójává nevezte ki, hogy a törvényhatóságokhoz, városokhoz és testületekhez a kiállítási alap gyarapítása érdekében megkereséseket intézett, melyeknek máris van ered-

ménye, mert Arad szab. kir. város 8000 forintot szavazott meg e czélra. (Eljenzés.)

Majd dr. Marschall Lajos előadó olvasta fel jelentését, melyhez képest a kiállítási alap létesítése képezte a bizottság legelső munkáját. Ez alap előre láthatólag szép összegből fog állani, mert az aradi kereskedelmi és iparkamara már a f. évre 500 forintot bocsátott rendelkezésre, Arad város pedig 3000 forintot szavazott meg, míg magán értesítés szerint Aradmegye állandó választmánya 5000 forint megszavazását hozza javasba és kilátás van, hogy a felszólított többi törvényhatóságok, városok, községek és vállalatok is hozzá fognak járulni. — A főispán elnök ur további körleveleket intézett Arad város és Arad megye nagyobb birtokosaihoz és magánosokhoz avégből, hogy iparosainknál kiállítási tárgyakat rendeljenek meg. Jelenti azután előadó, hogy a kiállítási országos bizottság a kerületi bizottságnak a helyi munkások szervezésére vonatkozó határozatát jóváhagyván, az előadók bentarták a kerületet s a helyi bizottság kijelölt székelyein az irányadó egyeniségekkel személyesen érintkezve, elkészítették a helyi bizottságok iránti javaslatot. — Végül előadó összeállította a kerületi kiállító törzskönyvét, mely 1091 nevet tartalmaz kiállítási csoportonként elkülönítve. Az országos bizottság a szükséges bejelentő leveket megküldvén, a törzskönyv szétosztás átvizsgálás, kijavítás végett a megalakítandó helyi bizottságoknak lesz rendelkezésre bocsátva.

Az előadói jelentést a bizottság egyhangúlag tudomásul vette, mire a helyi bizottságok megalakulása következett. Elhatározatott, hogy az eredeti megállapodástól eltérőleg Nagylakon nem létesítetik helyi bizottság, a Hunyadmegyében: Déván és Szászvároson alakítandó bizottságok pedig akkép szervezettek, hogy Hunyadmegye kiállítási bizottságával — mely a vármegye által rendelkezésre bocsátott anyagi eszközök fölött rendelkezik — karöltve munkálkodjanak.

A helyi bizottságok következőkép alakították meg:

Helyi bizottság Pankotán.

Elnök: Kotzó Károly jegyző.

Alelnökök: Kelemen István ipartest. elnök, Smurák Ignác szűrszabó.

Jegyzők: Beerwaldszky Ferencz ipartestületi jegyző, Niedermayer Gellért tanító.

Tagok: Abfall Ferencz birtokos, dr. Alföschl Henrik járási orvos, Adelman Károly tanító, Uj-Szt.-Annán, Apponyi Gyula szűcs, Balogh Sándor szabó, Binkics János csizmadia, Bleicziffer Vilmos timár, Botos Mihály nyerges, Brummer János pék, Brummer Ferencz kádár, Csontos Ignác szűcs, Demko Károly timár, Uj-Szt.-Annán, Domsits János ipartest. jegyző Uj-Szt.-Annán, Fekete József fazekas, Fekete Károly kerékgyártó, Frank Vincze szijgyártó. Fejér János szabó, Heniges Ferencz kalapos, Herling György üveges Világoson, Heller Gyula cipész, Iby Ferencz uradalmi ügyvezető, Jankó Mihály uradalmi tisztartó, Jeszt József szűcs Uj-Szt.-Annán, Kaufman Ignác kereskedő, Karabin András csizmadia, Keller András pék, Kocsi András mésszáró, Kocsi János bádógos, Kócsa Károly ev. ref. lelkész, Kontur Ferencz szijgyártó, Lilienberg Sándor kereskedő, Marksteiner János köteles, Muszka Ferencz mézesbábos, Meixner János szabó, Müller János cipész Uj-Szt.-Annán, Nagy József r. kath. plébános, Nagl János ács, Nagy Antal csizmadia, Oszter János szűrszabó Uj-Szt.-Annán, Osztrics János építész Borosjenőn, Pain Antal dr. kórorvos, Pavlovits Ignác kereskedő, Póka Lajos uradalmi felügyelő, Pokorny Ferencz fésűs, Posevits Gusztáv gyógyszerész, Papp Ferencz csizmadia Uj-Szt.-Annán, Rakusan Károly főerdész, Riegler István kereskedő, Schauer Ignác képfestő, Schweitzer Zsigmond timár, Schmidt Jakab kerékgyártó Világoson, Spiegelmayer Mihály köteles, Stoloz József asztalos, Stöcklein János ruhafestő, Stieglicz János asztalos Borosjenőn, Szabó Gyula kereskedő, Szakáll József fazekas, Szuppinyi Imre timár, Tamásy András építész, Takács Lajos üveges, Vincze Károly pék Borosjenőn, Weber János kereskedő Világoson, Weber Leo bádógos, Weisenburger Orbán takács, Wiener Péter lakatos, Zalányi András kalapos.

M.-Pécskán.

Elnök: Vásárhelyi Géza főszolgabíró.

Előadó és elnökhelyettes: Povázsay Soma vár. főjegyző.

Jegyzők: Györffy Jenő ipartestületi jegyző, Szomorú István, igazgatótanító.

Tagok: Komáromi Márton asztalos, Bojos Mátyás birtokos, Boozkó János kovács, Braun Sámuel timár, Burger Jakab gépész, Bucsi Kristóf tanító, Deheleán Vászsa csizmadia (O-Pécska), Dojosák Mihály kocsigyártó, ifj. Dónáth András kerékgyártó, Eckel György asztalos, Eliás Adolf kereskedő, Fehér Manó ügyvéd, Fikker Antal köteles (O-P.), Fink Albert bádogos, Fülöp István kovács, Folly János fakereskedő, Garlati János szabó, Gotthard János szijgyártó (O-P.), Harsányi Márton szabó, Harsányi István földesgazda, Hertig Sándor ruhafestő, Hirsch Alexa földesgazda (O-P.), Iritz Manó kereskedő (O-P.), ifj. Issekutz István földbirtokos, Issekutz Marcell ügyvéd, Kacsinka Gyula kereskedő (O-P.), Kállay-Kovács Gyula szolgabíró, Katona Antal földesgazda, Kaiser Adolf kereskedő, Kelemen György földesgazda, Kölln József tanító, Kovács Soma kereskedő, Körmeny András földesgazda, Kosotán György bádogos, Kovács János bíró M.-Pécskán, Kripp József közjegyző, Kurunczy Sándor földesgazda, Lindner János lakatos (O-P.), Lukács József csizmadia (O-P.), Luptovits János szabó, Márton Ferencz csizmadia (O-P.), Márton József kovács, Martinszky János asztalos (O-P.), Mester József földesgazda, Mitrics Efrém csizmadia (O-P.), Momák Flórián jegyző (O-P.), Nagy József földesgazda, Nagy András kerékgyártó, Polonyi Balázs kádár, Polonyi Pál földesgazda, Polonyi István kerékgyártó, Polonyi Lajos kerékgyártó (O-P.), Ponta György bíró (O-Pécskán), Reiner Dávid kereskedő, Rózsa György kerékgyártó (O-P.), Roxin János gyógyszerész (O-Pécskán), Simonits János szabó, Schreiber Fülöp kereskedő, Skrainka Lajos gözmalomtulajdonos, Szathmáry Géza plébános, Tamasdán Péter földesgazda (O-P.), Tankovits Nándor kalapos, Vojtek Kálmán gyógyszerész (M.-Pécskán), Zsun-kán Vámuusz szabó.

Gyulán.

Elnök: Duttkay Béla polgármester.

Alenök: Sal József kam. kültag.

Jegyző: Kohn Dávid iparifj. egylet titkára.

Tagok: ifj. Koblmann Ferencz kereskedő, Lederer Lajos kereskedő, Szénássy János lakatos, Magyar István kovács, Sal István bádogos, Mandorfi Gyula kerékgyártó, Schmidt Antal rézműves, ifj. Licska József asztalos, Kolent Pál fazekas, Kis József timár, Karácsonyi Mihály köteles, Fikker Ferencz köteles, Koblmann János ruhafestő, Eisele András szabó, Bonyhai László szűrszabó, Szalla Lajos kalapos, Remete József cipész, Pucskó József cipész, Ficzer Mihály csizmadia, Dobay János könyvnyomdász, Tóth János csizmadia, Licska József cipész, Mómedy Lajos nyerges, Reisner Emánuel gyufagyáros, Reisner Zsigmond gözmalom tulajdonos, Frallör István sütő.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Szeptember 19. Szerda. Róm. kath. naptár: János. — Protestáns naptár: János. — Görög-keleti naptár (szeptember 7.): Szoczon. — A nap két óra 28 perczkor, nyugszik 5 óra 46 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgáriszola, földszin.

A téli menetrend.

Arad, szeptember 18.

A magy. kir. államvasutak vonalain folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenlegitől a következő lényegesebb eltéréseket és változásokat tartalmazza:

A budapest-predeáli vonalon a budapest-keleti pályaudvarról Aradon át d. u. 1 óra 55 perczkor induló, illetve oda d. u. 1 óra 20 perczkor érkező román ex-

pressvonaat a tövis-predeáli vonalon megszüntetik.

Brassó és Predeal között a csütörtökön, valamint ünnep és vasárnapokon közlekedő személyvonatok megszüntetnek. A Csucsáról jelenleg 2 óra 22 perczkor induló vegyes vonat éjjel 2 óra 52 perczkor fog indulni és Kolozsvárra reggel 6 óra 14 perczkor érkezni. A brassó-zerneszi vonalon megszüntetik a Zernesztől este 8 óra 31 perczkor Brassóba érkező és minden este 9 óra 10 perczkor Zernesztre induló vegyes vonat.

A budapest-arád-tövisi vonalon a Budapest keleti pályaudvarról d. u. 1 óra 55 perczkor induló és oda délután 1 óra 20 perczkor érkező kizárólag első osztályu utasokat továbbító román expressvonaat Budapest keleti pályaudvar és Tövis között jelenlegi menetrendje szerint mint gyorsvonaat fog közlekedni és mint olyan nemcsak első, hanem másodosztályu utasokat is fog továbbítani.

Ezen vonatok Tövisen közvetlen csatlakozást találnak a személyvonatokhoz Brassó és Kolozsvár felé, illetve felől. A rad és Radna-Lippa között a személyszállítás az Aradról este 7 óra 25 perczkor induló és Radna-Lippára este 8 óra 54 perczkor érkező tehervonatnál megszűnik.

A zarad-temesvári vonalon a jelenleg Temesvár-Józsefvárosról d. e. 8 órakor induló vonat d. e. 8 óra 20 perczkor fog indulni és ezáltal Szegedről is csatlakozást találni, míg a jelenleg Temesvár-Józsefvárosról este 8 óra 15 perczkor induló vonat csak a báziai vonat érkezése után, vagyis este 9 óra 10 perczkor fog indulni és ennek folytán Báziasról közvetlen csatlakozást nyerni.

— Október hatodika. A „Kegyelet-bizottság” ma délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Minorita palota I. emelet) ülést tart, melyre a bizottság összes tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Az értekezlet tárgyát az október 6-án rendezendő gyászünnepély részleteinek megállapítása képezi.

— Aradmegye legtöbb adót fizetői. Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán az alábbi körlevelet intézte a járási főszolgabírókhoz: Tudomás és közhirre vétel végett f. hó 2-áról 16,594/94 sz. a. kelt rendeletem kapcsán értesitem főszolgabíró urat, miszerint a vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak, az állandó igazoló választmány által 1895. évre szóló érvénnyel végérvényesen megállapított névjegyzéke az 1886: XXI. t. ez. 28. §-a értelmében f. hó 20-tól kezdve Aradon a vármegye székházánál dr. Baross Ferencz megyei aljegyző irodájában közzemlére kitétetik, a végbői, hogy azt az érdekelték megtekinthessék. Ezen megállapított névjegyzék elleni netaláni felebbezések a közzemlére való kitételől, tehát f. hó 20-tól számítandó 15 nap alatt legkésőbb f. é. október hó 4-nek d. u. 5 órájáig adhatók be hivatalomnál.

— A szüret Aradon. Aradváros tanácsa tegnap tartott ülésén határozta meg a város határában fekvő szőlős kertek szüretének megkezdési határnapját. A tanács ülés határozata szerint október 1-jét tűzték ki az első szüreti napnak. Ugyancsak a város határában fekvő földeken a kukoricza törést szeptember hó 24-én kezdetük meg.

— Galambkiállítás. Az aradi galambtenyésztők faj galambjaikat Keresztes Akos Szabadságtéri üzletében kiállították. A gyönyörű állatokat sokan nézik.

— Szédélgés könyvradományokkal. Sárosvármegye alispánja átiratot intézett Aradvármegye törvényhatóságához, melyben felhívja a törvényhatóság figyelmét azon hamisított aláírásokkal ellátott gyűjtő ivekre, melyek országszerte közkézen forognak. Sá-

rosvármegye hamisított peosétjét ugyanis szédélgő szélhámosok arra használták fel, hogy gyűjtő ivekre ütötték reá, melyekkel sok könnyen hívó hiszékenységét használták ki.

— Tűz Szentannán. Levelezőnk írja: Reinholcz József újszentannai lakos háza a múlt héten ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A kár meghaladja az ötszáz forintot.

— Ebmarás. A vett értesülés szerint tegnap ismét ebmarás történt Aradon. Klug Mihály kéményseprőt a Thököly-téren megharapta egy kutya, még pedig veszélyesen. Az ebet megfigyelés alá helyezték.

— Egy mulatság beszámolója. F. évi szeptember hó 16-án az aradi vas és fémmunkások szakegylete a f. hó 2-án tartott táncvigalom eredményéről számolt el, az alábbiakban. Tiszta haszon 79 frt 80 kr. Felülfizetések: Popovits Vazul 40 kr, Pék István 1 frt, Kádárok szakegylete 1 frt, Hirsch Gyula 20 kr, Davola N. 10 kr, Gómöry Norbert 60 kr, Szelezky N. 30 kr, Asztalos szakegylet 2 frt, N. N. 10 kr. Ozsgyán Pál 40 kr, Medveczky N. 1 frt, Sontag József (Budapestről) 70 kr, Sütők szakegylete 2 frt, Halbritter István 1 frt, Tschach Alajos 55 kr, Keppich Zsigmond 2 frt, Csehok József 30 kr, Kiss Ferencz 30 kr, Pördi Gábor 80 kr, Tanczos Péter 30 kr, Nagy Mihály 30 kr, Elich N. 30 kr. N. N. 30 kr. — összesen 16 frt 25 kr. Kedves kötelességet teljesítünk midőn úgy a felülfizetőknek mint a szereplőknek: Popovics Jusztika, Lenéz Mariska, Köppe Matild, Köppe Anna, Köppe Mariska kisasszonyoknak és Padócsy Ferenczné urhölgyeknek, kik a siker elérésére páratlan odadással fáradoztak, a pártolásért őszinte köszönetünket nyilváníjuk. A rendező bizottság.

— Albert Péter, jónévű aradi cigányprimás, ki másfél év óta a főváros elsőrendű zenekarában, u. m. Bács Laczi és Bunkó Vincze bandájában mint második prim-hegedűs játszott, visszatért Aradra, hogy itt egy jó zenekart szervezve, a közönségnek kellemes órákat szerezhessen. A jól betanult zenekar ma Nagy Lajosnál, holnap este Póhlnál mutatja be magát s aztán naponta felváltva fog Póhl és Nagy Lajos vendéglőjében muzikálni, hova szerződve van. A jó cigányzene kedvelőinek figyelmét melegen felhívjuk a jónévű primás bandájára, annál is inkább, miután Albert Péter fáradtságot nem kimélve a fiatal erőket tanította be, s így zenekara unikum számba megye téren s minden esetre fokozza az érdeklődést.

— Gyujtogató örült. Egy virágzó község nagyrészt semmisítette meg tegnap egy örült rémtette. Kövend, maros-tordamegyei községben a községi adószedő örülési rohamában fölgyújtotta a saját házát. A tűzirtózatoss gyorsasággal terjedt tovább és rövid idő alatt negyven nagy telket pusztítottak el a lángok. Az összes pajták, magtárak, a bennök fölhalmozott terméssel együtt, a lakóházak és melléképületeik mind porrá égtek. A kár óriási.

— Amazonok párba. Véres tragédia színhelye volt a napokban Oneglia olaszországi község. Két fiatal leány, a kik közül egyik husz, a másik tizenhét éves volt, ugyanabba a férfibe volt szerelmes és elhatározták, hogy szíveik ügyét élesre köszörült késekkel vívott párba útján döntik el. A párba megkezdése után néhány perczcel az idősebb hölgy halálos szurástól találatan esett össze, mire ellenfele kétségbeesésében önmaga ellen fordította a kést és torkát keresztülvágva, ő maga holtan terült el vetélytársnője mellett.

— Jön a szerb király. Királyi vendége lesz a jövő hóban a budai várkastélynak. Uralkodánk itt fogja fogadni október 12-én Sándor szerb királyt. Az ifju uralkodó ugyanis legközelebb európai utra indul és több udvarhoz akar ellátogatni. Budapestre október 12-én érkezik.

— Halál a hypnosis alatt. Megrázó módon halt meg a tuzséri kastélyban Salamon Tódor 22 éves Ella nevű leánya. A leányt Neukom híres hypnotiseur hypnotizálta. A delejes álombaejtés egész prozesszusa alatt dr. Vragassy, a bécsi mentőegyesület volt főorvosa is jelen volt. A hölgy a hypnotikus suggestió alatt egy tudóbeteg korisméjét adta elő, a mikor egyszerre hangos sikoltással életlenül esett össze. Mindent megkísérlettek, hogy életre hozhassák, de minden kísérlet kárba veszett.

— **Halálra kintzett feleség.** Rómában szeretlen nagy föltűnést keltett **Mariani dr.** városszerzte legjobbnak elismert fogorvos letartóztatása. — Marianit azzal vádolják, hogy nejét folytonos bántalmazásai által megölte. A vádlott fogorvos hatéves fiacskája nagyon terhelő vallomásokot tett atyja brutálitását illetőleg. A halálra kintzett asszony kolttestét kiásták és a szakértők még képesek voltak rajta a tetleges bántalmazások nyomait megállapítani.

— **Népszerű főispán.** Gyulán, tegnap a megyei közgyűlés fényes ováció színhelye volt. A törvényhatóság szónoka **Szabó János** esperes üdvözölte **Tallian** főispánt az István-renddel történt kitüntetés alkalmából. **Fábr** alispán tüzte a főispán mellére a rendjelet. Este fáklyás-menet volt. **Frankó László** mondott beszédet. **Tallian** a megyeház erkélyéről felelt. Az egész megye résztvett az ovációban. A diszgyűlés a millenniumis ünnepekre tizezer forintot szavazott meg.

— **Árpádkori emlékek Kecskeméten.** Kecskeméten most folynak a millenniumi kiállításon bemutatandó régészeti emlékek után a kutatások. A város határában több helyen ásásokat végeztek a napokban, egy miniszteri kiküldött vezetése mellett, s ez ásások meglepő eredményre vezettek. Találtak a népvándorlás korabeli temető helyekre, s azokban különféle házi és harcoszati eszközökre, de főképp Árpádkorabeli emlékekre akadtak bőven. Így a többek között egy Árpádkorabeli harcosra, teljes fegyverzetben és egy fiatal leány sírjára, melyben egész halom gyöngyösort találtak. Különösen a szentlőrinczi pusztán végeztek ásásokat voltak igen eredményesek. A régiségi leleteket felszállították Budapestre a kiállítás intézőségéhez.

— **Egy elmaradt előadás története.** Feltűnést keltő doligról beszélnek mostanában a nemzeti színház udvarán. Arról ugyanis, hogy miért történt nagy hirtelen a nemzeti színházban a múlt hét elején darabváltás. Azt beszélik, hogy az egyik szereplő művésznővel megesezt a nyáron, vendégszereplés közben, hogy szerelmes lett egy vidéki színészbe, akár csak egy tizenhét éves leánya. Töltötték is boldogságba egy rövid hetet, de aztán, „Kakas” szólott, út az óra — el kell válni virradóra! Bekövetkezett a válás. Azt hitték mindketten, hogy hamar feledik egymást, de ez a hit csak a férfi részéről vált tényre. A művésznő nem tudott felejteni. Levelet írt, s várta a választ égő türelmetlenséggel; de a válasz késett, egyre később. Hátba beteg, hátba valami baj érte? — gondolta a művésznő, s ez a gondolat annyira gyötörte, hogy éppen az illető előadást megelőző nap leutazott vidékre a gyorsvonattal; ott nagyon kellemetlen csalódás várt rá. **Romeó** hűtlen lett s tudni sem akart róla többé. **Julia** büszkén sarkon fordult, kihajtatott a pályaudvarba s a legközelebbi vonattal visszaroobott a fővárosba. De szíve nem tudott feledni. Hissz rendesen úgy szokott történni, hogy az ember azt szereti legjobban, akit legutóbb szeret. A művésznő szerfelett elkeseredett s nagy bánatában meg akart válni az élettől. Gyufaoladatot ivott, de szerencsésjére a hazai művészetnek, — oly gyengét, hogy egy napi roszullét után teljesen kigyógyult a mérgezésből is — és szerelméből.

— **A hercegprimás a magyar nőkről.** A nógrádmegyei nögyilet tagjai **Dégente** ld grófnának, a főispán nejeinek vezetése alatt hétfőn d. e. 11 órakor tisztelegtek a hercegprimásnál. A grótné rövid üdvözlésére a hercegprimás egész hazánk hölgyközönsége figyelmére érdemes következőszavakkal válaszolt: **Midőn** nagyságok becses figyelmét megköszöném, önkénytelenül visszaemlékezem gyermekkoromra és áldom a kezet, mely engem gondozott, hallani vélem az ajkakat, a melyek imádkozni tanítottak, érzem azon szív lüktetését, mely érttem dobogott. — Nem kell mondanom miért idézem most emlékembe gyermekkoromat. Feledhetlen reám nézve édes jó anyám emléke, kinek életemben Isten után legtöbbet köszönök, mert gondosan szívembe csepegtette minden jómagvát; nincs is erősebb meggyőződés, minthogy Isten kegyelmén kívül az anyai szeretet az, mely életünk irányára a legnagyobb befolyást gyakorolja, hogy legfontosabb szerep, melyre az anya családban hivatva van; ha azonban még a leggondosabb anyai szeretet sem képes mindig elérni, megvalósítani azt, a mit óhajt, a mire törekszik, mit várhatunk olyan családoktól, melyek nélkülözik egy jó anya gondosságának

áldásait? A másik amire a nőnek különös hivatása van, az a tevékenység, melyet a társadalom mezején kifejtethet; csak a nők vannak megáldva azzal a szeretettel, azzal a gyöngédséggel, azzal a türellemmel, mely a társadalom különféle bajainak orvoslásához, a szenvedő emberiség fájdalomnak enyhítésénél megkívántatik; sokaig tanulmányoztam hazánk és az egész világ történetét, de egy népnél sem találkoztam azokkal a kiváltságokkal, azokkal az előjogokkal, a melyekkel a magyar nép hölgyeit felruházta, kitüntette; nem is kétlem, hogy minden magyar nő, hivatásának tudatában, mindenkor kifejtendi azt a munkásságot, a mely reá úgy a család, mint a társadalom körében várakozik. Ismételtelen köszönöm nagyságtok kitüntető figyelmét. Ezzel a hölgyek mindenikét bemutatnám magának a főispán által; néhány szívélyes szót váltott mindenkivel és visszavonult termeibe.

— **Köszönetnyilvánítás.** Révész Nándor helybéli könyvkereskedő a közönségi iskolákba járó szegényorsu gyermekeknek taneszközökkel való felszerelésére 195 darab magyar, 294 darab német, 300 darab diktandó, 200 darab számtani írkát, továbbá egy csomag tollnyelet és 2 doboz íróttalat adományozott, mely adományaért fogadjja a szegényorsu gyermekek nevében hálás köszönetemet. Aradon, 1894. szeptember 18. **Millig József**, iskolafelügyelő.

— **x— 60,000 forint a főnyeremény a lembergi kiállítási sorsjegyeknél, mely 10% levonás után készpénzben fizetetik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás szeptember 27-én történik.**

HYMEN.

Regdon Lajos kir. adótárnok, **Regdon** Sándor aradi műépítész bátyja, e hó 17-én vezette oltárhoz **Niklán**, a **Berzsenyi**-család ősi kastélyában egyházas-nagyberzsenyi **Berzsenyi Farkas**, Somogy megye néhai alispánjának bájos leányát, **Kornélia** kisaszszonyt, a nagy költő, **Berzsenyi Dániel** unokáját.

Veiler Antal, az aradvárosi kamarási hivatal segédtisztje vasárnap jegyezte el Aradon özvegy **Molnárné**, született **Petrik** Mária, **Molnár** erdészeti felügyelő özvegyét.

GYÁSZROVAT.

† **Ratkai Mária** folyó hó 17-én éjfélt után 3 órakor hosszas szenvedés után életének 42-ik, boldog házasságának 24-ik évében, Makón meghalt. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 18-án d. u. 4 órakor fognak a makói róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 19-én reggeli 7 órakor mutatattik be az **Egek Urának**.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

— Meghívás. —

Arad. sz. kir. város közönségi iskolaszéke f. évi szeptember hó 20-án azaz **csütörtökön** délután 5 órakor a városház emeleti kistermében **rendkívüli** ülést tart, melyre a t. iskolaszéki tag urak ezennel meghivatnak.

A tanácskozás tárgya:

1. Arad sz. kir. város közönségének határozata, **Roboz József** aradi siketnéma iskolai igazgató tanító ellen, állásának el nem foglalása miatt a fegyelmi vizsgálat megindításának elrendelése iránt.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 18-án.

SALACZ GYULA s. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Girardiról.** Fővárosi lapok nyomán a napokban több vidéki újság közölte, hogy **Girardi**, a bécsiek hírneves komikus megörült. Mint értesülünk, e hírből egy szó sem igaz.

* **Gróf Feestetich Andorné**, a földmívelési miniszter nejeinek pompásan sikerült arcképe közli a „**Jókai Magyar Nők Lapja**” című közkeveltségű szépirodalmi heti lap. A modern technikai vívmányairól tanuskodó gyönyörű illusztrációk és érdekes közlemény egész sorával találkozunk e számban. Érdekes visszaemlékezéseket közöl **Tisza Kálmánról** s ügyes krónikát a demografiai congressusról. Közleményeket hoz **Beksis Gusztáv** min. tanácsos, **Bognár Zsigmond** egyetemi m. tanár, **Bogdanovits György** és

Keleti Ö. Lajos szerkesztők tollából. A „**Jókai Magyar Nők**” lapját, mint legtekintélyesebb és legdiszesebb hetilapot olvasóink figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ár negyedévre egy forint 75 kr.

* **Petició a Petőfi választása ellen.** Sokszor volt már szó **Petőfi Sándor** 1848-iki képviselő-választásáról. A költő, mint tudjuk, Szabadszálláson lépett fel, de hívei az ellenpárt terrorizmussal szemben nem tudták diadalra vinni lobogóját. A nemzet büvösszavu lautosát egy helyi nagyság: **Nagy Károly** meg bukatta, **Petőfi** pártja a választás ellen petícióval élt. Ezt a kérvényt hiteles másolatban most közli **Gracza György** Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című nagy munkájának ez újabb füzeté is. **Petőfi** választói a következő pontokban összegezték sérelmeiket.

a) **Petőfi Sándor** követjelöltünket az ellenfél rágalmazta, hogy t. i. **Petőfi** lázító orosz kém, kinek agyonütését, vagy felakasztását a miniszterium csak örömmel hallaná;

b) A midőn **Petőfi Szabadszálláson** megjelent, a felizgatott tömeg ellene rohant;

c) midőn **Petőfi** választói a szavazáshoz megjelentek, az ellenfél választói által agyonütéssel fenyegettetven, távozni kényszerültek;

d) a város tanácsa pártos állást foglalt el, mert azzal fenyegetőzött, hogy ha **Petőfi** választatik meg, lemond hivataláról; e) A főbíró parancsára nem kezes (igás) hanem a szilaj ménes hajtatván be, e miatt sokan a választás helyére nem mehettek. E panasz pontokhoz az elkeseredett választók hozzátették még, hogy azon esetre, ha sérelmük nem nyer orvoslást, kilépnek a nemzetorságból. **Nagy Károly** választása azonban, noha a képviselőház vizsgálatot rendelt el, mégis igazoltatott, s a költő nem jutott be a képviselőházba.

A Szabadságharoz ezen része is (II-ik kötet) sok új és érdekes anyagot használ fel. Az illusztrációk is igen sikerültek. A fűzet képei egyébként ezek: Az első népképviselői országgyűlés megnyitása Pesten 1848. júl. 5-én. A képviselőház ülésterme a Redoutban. A főrendiház ülésterme a nemzeti múzeumban. **Schlick Ferenc** osztrák tábornok. Eredetije (a bécsi udv. levéltárban.) **Sárossy Gyula**, az arany trombita szerzője. **Lebstück Mária** a nőhonvéd, 1890-ben felvett fénykép után) **Lebstück Mária**, mint huszár hadnagy a tápió-bicskei átközetben. Eredetije a 48—49. Erekllyemúzeumban. **Török Ignác** honvédtábornok, **Krivácsy József** tüzérezredes, egykoru aquarellről.

TÁVIRATOK.

A megtámadott Wekerle.

Budapest, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) **Wekerlét** az ellenzéki lapok támadják, hogy miért nincs a király körül? s ebből ismét disgráciáról beszélnek. **Wekerle** távol maradásának pedig semmi más oka nincs, mint a delegáció, mely őt Budapesthez köti. A király körül ott van **Hieronymis** és **Fejérváry**.

Boszniaról.

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. távirata.) Az osztrák delegációban **Pacak** dr. egész csomó vádat hozott föl a boszniai kormány ellen. Többek között azt, hogy Boszniában a parasztok a legnagyobb szükségben vannak a közigazgatás rossz sága folytán, s hogy ott a kémkedés olyan nagy, hogy legutóbb 40 hivatalnokot egyszerre kellett visszaélesek miatt bezárni. Kétségtelen, hogy ezeket a vádakokat **Kállay** meg fogja czáfolni.

Budapest, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) **Kállay Béni Pacak** ellenében védelmezi Bosznia kormányzását, melyre Európa elismerése a legjobb kritika. Az egész delegáció, az egyetlen **Pacak** kivételével, bizalmat szavazott **Kállaynak**, elfogadva költségvetését, a közös költségvetést és a zárszámadást.

A nagylelkű „Magyar Állam.”

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. táv.) A „Magyar Állam” **Vaszary** beszédében és a király válaszában saját diadalát ün-

neplé és igazolását látja eddigi magatartásának. Hogy azonban mennyire jogosult ezen dicsekvése, bizonyítja ugyanazon számban egy másik kijelentése, mely szerint *8* as ügy érdekében meghajlik Vassary előtt. E két egymástól elütő kijelentés élénk derűtséget kelt.

Nagy pletyka.

Budapest, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) A nemzeti színházban a múlt hét egyik napjára az „Otthon” előadása volt kitűzve, mely azonban „közbejött akadályok” miatt elmaradt. Ma két lap azt írja, hogy az elmaradás oka az, hogy a színház tragikai művésznöje, (valószínűleg Jászai Mari? a szerk.) szerelmi csalódásában megakartta magát mérgezni gyufaoldattal. — Föl vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ez a hír elejétől végig — mese. Az előadás elmaradásának oka tényleg az illető művésznö betegsége, de az nem volt mérgezés, hanem erős — nátha.

Az amerikai párbaj áldozata.

Pozsony, szept. 18. (Saj. tud. távirata.) Begus Ferencz gazdasági tisztviselő holttestét megtalálták a lamacsi erdőben. Hátrahagyott leveléből kiderült, hogy amerikai párbajnak esett áldozatul. Öngyilkosságot követett el s hü kutyája, öngyilkossá lett gazdájának, kétségbeesésében kezeibe harapott.

Pénzügyminiszterek értekezése.

Bécs, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) Plener ma Budapestre megy, hogy Wekerlével a bankszabályzat felett értekezzen.

Elitölt újságrók.

Berlin, szeptember 18. (Saját tud. táv.) Az esküdtsek Kupfert, a „Berliner Lokalanzeiger” főszerkesztőjét és Kroker irót a törvénybe ütköző azon cselekmény miatt, hogy az *Augusztia* Viktoria hajó elmerüléséről hirt terjesztettek, 50 márká pénzbüntetésre és öt napi elzárásra ítélte.

Az elutasított Orleans.

Brüsszel, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) Az orleansi herceg megkérdezte a belga kormányt, hogy megengedi-e neki, hogy Brüsszelben letelepedjék? A belga kormány visszautasítja a kérést.

A japán-kínai háború.

London, szept. 18. (Saj. tud. táv.) A japánok fegyvermezett seregei fényes győzelmet arattak a kínaiak fölött, mely győzelem a japánokat Korea birtokába juttatta. A kínaiak összes vesztesége 17.000 ember, ebből 14.500 ember foglyul esett. *A foglyok közt öt tábornok van, és az egész kínai vesérkar.* A foglyokat 1000 főnyi csapatokban elkülönítve Japánba szállítják.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, szeptember 18.

(S. ss.) A gabonafizlet teljesen pang. Daczára, hogy az ár oly potom, a gabona mégis alig talál vevőre. Gazdáink kénytelenek voltak a mai piaozról áruikat visszavinni, mert kereskedőink és malmaink csak elsőrendű búzát vásároltak, 20—40 krajczárral alacsonyabb áron, a mi különben előrelátható volt. A magtárak már most, jóformán a saison elején, már tulterhelve vannak kereskedőinknél. További árosökkenés ki nem maradhat. Buza a mai

piaozon csak korlátolt mennyiségben volt, az irányzat lanyha. Tengeri sürgősen keresetet.

Más gabonaneműek változatlan áron keltek.

Eladatott:
Buza 1200 mmázsa I rendű 5 frt 50 krtól 5 frt 70 krig.

Buza 800 mm. II. rendű 5 frt 20 krtól 5 frt 70 krig.

Rozs 150 mmázsa 4 frt 70 krtól 4 frt 80 krig.

Tengeri névleg 5 forint 30 krtól 5 frt 60 krig.

Arpa 150 mmázsa 5 forint 40 krajczártól 5 forint 60 krig.

Tengeri csöves 100 mmázsa 5 frt 20 krtól 5 frt 50 krig. 2 mmázsanként.

— Jégbiztosítás. A csanádmezei gazdasági egyesület a jégbiztosítás sérelmeinek orvoslása czéljából Mezőhegyesen e hó 30-án országos nagygyűlést rendez.

A földmivelési minisztérium, hogy a gazdák szőlővessző beszerzését megkönnyítse, az idén is, mint az előző években, hirdetést fog kibocsátani az amerikai s európai vesszőkészletekről. — Felhívatnak ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok, hogy teljesen megbízható fajtiszta európai, vagy amerikai eladó szőlővessző-készleteiket, fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők) és mennyiség szerint a termelési hely (vármegye, község, vasut és postaállomás) és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével, az árakba a csomagolás és a feladó vasuti átlomáshoz való szállítás költségeit is beleértve, azou terület szőlőszeti és borászati felügyelőjéhez, a mely területbe a vesszők termelési helye tartozik, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a folyó évi szeptember hó 20-áig jelentsek be. — Az állami telepek vesszőtermelésénél megállapított egységi árak 50 százalékánál nem szabad az eladandó vesszőnek drágábbnak tenniök. Bejelentési iverk a borászati felügyelőknél szerezhethők be.

Budapesti áru és értéktőzede.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, szeptember 18.

Gabonafizlet. Buzát ma gyengén kintázták, a vételkedv szintén gyenge volt, az irányzat csendes maradt; elkelt 25000 mm. változatlan áron. Eladások:

	mmázsa	kg	frt
Tiszavidéki	1000	83.	6.55
"	100	82.	6.52 ¹ / ₂
"	200	82.	6.50
"	200	81.	6.45
"	200	80.	6.40
"	100	80.	6.42 ¹ / ₂
"	100	80.	6.42 ¹ / ₂
"	400	80.	6.40
Hartai	1700	80.	6.47 ¹ / ₂
Pestvidéki	300	80.	6.35
"	400	81.	6.40
"	400	81.	6.45
Fehérmegyei	1500	79.	6.15
Bácskai	100	78.	6.22 ¹ / ₂
Felső-tiszai	200	81.	6.40
"	600	80.	6.30
Panosovai	4100	77.	6.25
Szentesi	3800	78.	6.47 ¹ / ₂

Határidőfizlet: Amerika valamivel élénkebb jegyzéseire nálunk is szilárdan indult az üzlet buzában s daczára a csekély forgalomnak, változatlanul zárult. Tengeri mindjárt kezdetnél szilárdabb lett, s később az erős vásárlási kedvre még 3—4 krral megszilárdult. — Zab és rozs ma szintén élénken kerestetek, s ezért pár krral megszilárdultak.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember—október 1894	6.27—6.39
Buza márczius—április 1894	6.74—6.76
Tengeri május—június 1894	5.89—5.91
Zab márczius—április 1894	5.23—5.25
Zab őszre	5.67—5.69
Káposzta-repoze	9.90—0.00

Külföld: New-York: buzára változatlan, tengerire ¹/₄ lanyhább, Chicago: buzára ¹/₄—³/₈, tengerire ¹/₂—³/₄ szilárdabb, Páris tartott, London lanyhább, Liverpool csendes.

Értéktőzede: Nemzetközi papirokban csekély fizlet volt, az árfolyamok daczára ennek tartották magukat. Rendkívül élénk volt az üzlet helyi papirokban, melyek közül különösen városi vilamos vasut (261¹/₂) emelkedett pár frttal, többiek szintén mind igen szilárdak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	371.40
Magyar hitelrészvény	468.50
Osztrák álamvasut	858.50
Rima-Murányi	265.25
Déli vasut	117.—

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi szept. hó 17-én. Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: I. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 41.5—42. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 48.—48.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg. súlyban) 48.5—44. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg. terjedő súlyban) 45.5—47.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kg. súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ig terjedő súlyban) 45.—46. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg. felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Közép (páronként 220—260 kg. súlyban) 43.—43.5 krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) 42.5—44. krig. Sertésletés szám 1894. szept. hó 14-én volt készlet 182,477 darab. 1894. szeptemb. hó 16-án felhajtatott: 6892 drb. 1894. szeptemb. 16-án elszállított 4481 dro. 1894. szept. 17-én maradt készletben 184,888 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Szeptember 18. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban avers szesz 58.—, kiscsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter % behoztatási adót.

Budapesti gabnatőzede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 18. d. u. 5 óra.

F.	a.	j.	Irlyam	100 kg. ár	
				frttól	frtig
Buza bászai új				6.25	6.50
Buza tiszavidéki				6.30	6.55
Buza pestvidéki				6.25	6.50
Buza fehérmegyei				6.25	6.50
Buza bácskai				6.35	6.60
Rozs új, I-ső rendű				5.05	5.10
Rozs új, II-od rendű				4.95	5.—
Arpa takarmány				5.60	5.95
Arpa égetni való				6.25	7.10
Arpa sörfőzdei				7.90	8.40
Zab				5.70	6.15
Tengeri bászai				6.—	6.10
Tengeri másnévű				6.—	6.10
Káposzta-repoze bászai				9.20	9.70
Köles				—	—
Háridőre	Buza szept.-okt.			6.30	6.81
	Buza márcz.-ápr.			6.77	6.79
	Buza máj.-jun.			—	—
	Rozs szept.-okt.			5.27	5.29
	Tengeri júl.-aug.			—	—
	Tengeri aug.-szept.			—	—
	Tengeri októberre			6.32	6.27
	Zab márcz.-ápr.			6.—	6.02
	Zab szept.-okt.			5.70	5.72
	Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			10.—	10.05

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. szeptember 18.

Magyar aranyjradék 4 ¹ / ₂ %	122.70
Magyar koronajradék 4 ¹ / ₂ %	97.—
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	126.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—

VIZJELZÉS.

1894. évi szeptember hó 18-án reggel 7 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérők C°	Időjárás	Vízállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyicska	+ 9°	derült	—	44
Arad	+ 9°	derült	—	148
Makó	+ 10°	derült	—	46
Szeged	+ 10°	derült	—	56
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

Arad, 1894. szeptember 18.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivelségi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése céljából ezennel közhírré tesszük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemplére teherárúkért szállítandó ménék után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó ménék után pedig a kedvezményes teherárú díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítványokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyerendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

1969/1894. pm.

3-3.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Rertschka Mór ösztöndíj-alapítványból az aradi polgári iskola tanulóira nézve egy hely betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

- hogy az aradvárosi polgári iskolában tanul,
- hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztályzattal bír,
- hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak: 1. a szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák, 2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai, 3. az aradmegyei szegény szülőtlén árvák, 4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai, 5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5. pontok szerint minősített pályázó nem jelentkeznek, a többi pályázó közül a legkitűnőbb tanulónak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományozni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy hatodából áll, a mely 1894. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg, mindenkor a tanév befejezte után fizetetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi szeptember hó 31 ik napjáig nyújtandók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 10.

Salacz Gyula

kir. tanácsos. polgármester.

17320/1894.

3-3.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelségi miniszterium 46414/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel elrendeljük, hogy Arad sz. kir. város külhatárában, hol a hesseni légy infectio az elmúlt vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapított, az ugynevezett csalogató vetések veendő alkalmazásba.

Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus utolsó vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabona vagy árpa vetendő, mely célra a legsilányabb minőségű vető mag is használható.

Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesseni legyek ezekre rakják petéiket.

Az ilyen csalogató vetések azután a rendes vetés — legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá szántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így belőlük tavaszszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerezése is.

Arad, 1894. augusztus 29.

A városi tanács.

12482/1894.

799. 2-3.

Körözés.

Arad z. kir. város határában egy körülbelül 12 éves pejsszőrű csillagos homloku hátul balrul N. bélyegű kancazó ló találtatott bitangóságban.

A fent leirt ló tulajdonosa köröztetik azzal, hogy a mennyiben az igazolt tulajdonos folyó évi október 1-ig a ló átvétele végett nem jelentkezik, az, mint gazdátlan nyilvános árverésen eladtni fog.

Aradon, 1894. évi szeptember 13.

Sarlot Domókos
főkapitány.

Figyelmeztetés.

A cs. és k. 7. hadtest és a m. k. honvéd csapatok részére való, 1895. évi kenyér és zab bérlet-szerű beszállítása iránt f. évi szeptember 3-án történt nyilvános hirdetményre a cs. és k. 7. hadtest intendánsága az érdekelteket ezennel figyelmezteti.

17704/1894.

1-3

Hirdetmény.

A m. kir. 3. honvéd huszárezred parancsnokságának megkeresése nyomán, ezennel közhírré tétetik, hogy az ezred pótló avató-bizottsága részéről folyó évi november hó 2. és 3-án délelőtt 8 órakor a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1894. szeptember 1-én.

A városi tanács.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, a készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az ő világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Hager javított receptje hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.
Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer, melyből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppeje bármely fogfájást azonnali megszűntet. 1 üveg 35 kr.
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szemölcsök, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely hordás hatásaiban minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pincéséből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centli. üveg 1 frt 50

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centli-teres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxydtartalommal. Egy 30 centli. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 30 centli-teres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek Füst és szag nélküli, vörös, fehér és sárga színben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák 150 normal gyertya-fénynyel. Hat perczig égő, 1 drb 60 kr. 12 perczig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 perczig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheumás és csontos fájdalmak ellen igen hatékony és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenen gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyviasszer és más gyógyszer el fogadtatnak és lelkiismeretesen teljesítenek.

881 6-12

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Trsa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)

A „kék golyó“-hoz.

A közeledő szezión változás beálltával batorkodunk a nagyrabecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat kézmű, rövidáru norinbergi és fehérnemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szilárd parohetek, esőszakos és fanellek, téli szövetek, Jäger alsó ruházat, harisnyák, keztyűk, sapkák, karmantyúk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönben legjobb gyártmányú vászon, chiffon, csanavász, csinvat és asztal-neműekben, mely cikkek egy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmulnak.

Midőn az eddig irányunkban tanusított becses pártfogást, megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálatot biztosítunk. Becses pártfogásért esd

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Női és férfi sapkák, gyermekruhák, Szőnyegek és paplanok.

Gyapjú és pamut keztyűk és harisnyák.

Utolsóelőtti Lemberg
hét kiállítási Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében. 781 10—17.

19194/194.

1—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a szüretnek városunk határában való megkezdésére határnapul folyó évi október 1-jét tüztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Makktermés.

Acscuzán (Aradmegye) 1800 hold erdőn a **makktermés eladó.** — Értekezhetni ugyanott Hollaki Gusztáv né tulajdonossal. 797. 2—3

Eladó szőlős-kert.

Líbás-düllő 10. szám alatt fekvő (poltura) **7 catastrális hold területű szőlős-kert eladó.** Bővebb felvilágosítást nyújt **dr. Posgay Lajos** városi főorvos.

19196/1894.

1—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a kukorica-törésnek városunk határában való megkezdésére határnapul folyó évi szeptember hó 24-ikét tüztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és az 1895-ik évben érvényesül birandó országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok f. évi szeptember hó 20 tól 30-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kitett határozatok ellen, a kir. Curiához címzendő felebbezések a határozatok kitételét követő tíz (10) nap alatt a polgármester urhoz, mint a központi választmány elnökéhez nyújtan-dók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 4-én.

Arad sz. kir. város központi választmánya.

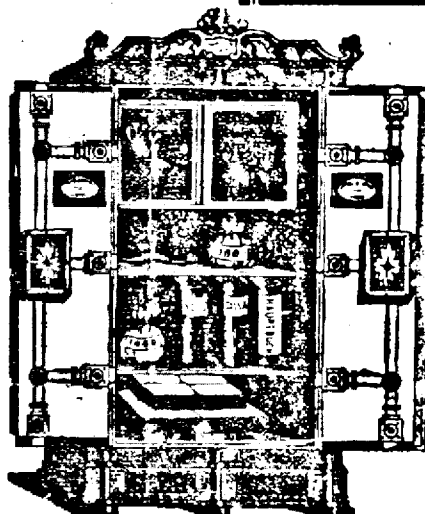
SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

SINGER L. S.

A cs. kir. oestr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
karikahajó
WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek
oszládok, szabók és cipészek
részére.

Mindenemű varrógépek ja-
vitása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges köl-
lékek. 581